

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : एबावि-२०११ / प्र. क्र. ३०० / कार्यासन - ५
नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १३ एप्रिल, २०१२

वाचा :- शासन निर्णय एबावि - २०११ / प्र. क्र. ३०० / कार्यासन - ५, दि. २६ सप्टेंबर, २०११.

प्रस्तावना :

राज्यातील ०-६ वर्ष वयोगटातील बालकांचे कुपोषण हे राज्यापुढे आव्हान असून या समस्येवर मात करणेसाठी शासनाबरोबर समाजाच्या सर्व घटकांचा, लोकांचा सहभाग घेणे ही काळाची गरज होती. त्यानुसार संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य कुपोषणमुक्त करण्यासाठी महिला व बाल विकास विभाग, क्र. एबावि-२०११/प्र.क्र.-३००/का-५ दि.२६/०९/२०११ च्या शासन निर्णय अन्वये राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियान राबविण्यात येत आहे.

बाल्यावस्था हा मुलांच्या वाढीच्या व विकासाच्या टप्प्यातील अत्यंत महत्वाचा कालावधी आहे. बाळ जन्माला येण्यापूर्वी तसेच जन्मानंतर सुध्दा बालकांना आवश्यक सेवा देण्याचे धोरण शासनाने स्विकारले आहे. या सेवा देत असताना लोकसहभाग अतिशय महत्वाचा आहे. यासाठी गावपातळीवरील विविध संस्थांचा सहभागही अतिशय महत्वाचा आहे. गाव पातळीवरील सर्व कुटुंबांनी एकत्रीत येऊन लोकांच्या सहभागातून प्रयत्न केल्यास एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना व आरोग्य विषयक कार्यक्रम यांची प्रभावी अंमलबजावणी होऊन महाराष्ट्र कुपोषण मुक्त करण्यास मदत होईल.

राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियानाद्वारे कुपोषणमुक्त होणाऱ्या गावांना प्रोत्साहन देणे व त्यांचा गौरव करण्यासाठी "राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार" या नावाने पुरस्कार देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र राज्यातील ० ते ६ वर्ष वयोगटातील बालकांचे कुपोषण दुर करण्यासाठी राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियानाच्या राष्ट्रीय बाल दिन (दि.१४ नोव्हेंबर, २०११) ते जागतिक आरोग्य दिन (७ एप्रिल २०१२) या कालावधीत कुपोषणमुक्त होणाऱ्या गावांना पुरस्कार देण्याचा निर्णय शासन घेत आहे. हा पुरस्कार "राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार" म्हणून देण्यात येईल.

१. पुरस्काराची उद्दिष्टे:

अ) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियानाद्वारे महाराष्ट्र राज्य कुपोषणमुक्त करणे अर्थात राज्यातील ० ते ६ वर्षे वयोगटातील सर्व बालके साधारण (Normal) श्रेणीत आणणे ; स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे - ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषद यांचा सक्रिय सहभाग वाढवून कुपोषणमुक्त ग्राम संकल्पना प्रत्यक्षात उतरविणे व शाश्वत कुपोषणमुक्तीसाठी लोकसहभागास प्रोत्साहन देऊन समाजाच्या सर्व घटकांना या विषयाशी जोडून एक लोकचळवळ उभी करणे, ही उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी प्रोत्साहन देणे.

ब) अभियानाद्वारे कुपोषणमुक्ती साध्य करण्याच्या गावांचा, व्यक्तींचा गौरव करणे.

२. पुरस्कार : राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियानामध्ये पुढील प्रमाणे पुरस्कार देण्यात येतील.

१) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार:

- अ) राज्यातील १००% कुपोषणमुक्त झालेल्या प्रत्येक गावास पुरस्कार.
- ब) तालुकास्तरावर सर्वोत्कृष्ट ठरणार्या प्रत्येक तालुक्यातील पहिल्या तीन गावांना पुरस्कार.
- क) जिल्हा स्तरावर सर्वोत्कृष्ट ठरणार्या प्रत्येक जिल्ह्यातील पहिल्या तीन गावांना पुरस्कार.
- ड) विभागीय स्तरावर सर्वोत्कृष्ट ठरणार्या प्रत्येक विभागातील पहिल्या तीन गावांना पुरस्कार.
- इ) राज्यस्तरावर सर्वोत्कृष्ट ठरणार्या राज्यातील पहिल्या तीन गावांना पुरस्कार.

२) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त प्राथमिक आरोग्य केंद्र क्षेत्र पुरस्कार

३) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ICDS प्रकल्प पुरस्कार

या पुरस्कारांचा सविस्तर तपशिल पुढील प्रमाणे आहे.

२.१ (अ) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार :

दि.१४ नोव्हेंबर २०११ ते दि.७ एप्रिल, २०१२ या कालावधीमध्ये राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियान राबविण्यात आल्यानंतर कुपोषणमुक्त झालेल्या गावांना राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्काराने गौरविण्यात येईल.

राज्यातील ३३ ग्रामीण जिल्ह्यांतील निकष पूर्ण करणाऱ्या सर्व गावांची पारितोषीकांसाठी निवड करण्यात येईल. कुपोषण मुक्त गाव पुरस्कार योजनेसाठी निवडण्यात आलेल्या ग्रामीण क्षेत्रातील (आदिवासी क्षेत्र वगळून) गावांना १०० % कुपोषणमुक्त गावासाठी रु.५०००/- बक्षीस व प्रमाणपत्र देण्यात येईल. तसेच आदिवासी क्षेत्रातील गावांना कुपोषणमुक्त गावासाठी रु.२०,०००/- बक्षीस व प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

ज्या आदिवासी गावांनी उल्लेखनिय कार्य केले आहे, परंतु १००% यश मिळविणे शक्य झालेले नाही अशा आदिवासी गावांसाठी प्रोत्साहनपर बक्षीस योजना पुढे दिलेल्या तक्त्याप्रमाणे राहिल.

(इ) राज्यातील सर्वोत्कृष्ट कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार :-

- राज्यात प्रथम क्रमांक रु. २५ लाख व प्रमाणपत्र
- राज्यात द्वितीय क्रमांक रु. १५ लाख व प्रमाणपत्र
- राज्यात तृतीय क्रमांक रु. ७ लाख ५० हजार व प्रमाणपत्र

२.२) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त प्राथमिक आरोग्य केंद्र (PHC) क्षेत्र पुरस्कार :-

१) ग्रामीण भाग : ग्रामिण भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व गावे १००% कुपोषणमुक्त झाल्यास त्या प्राथमिक आरोग्य केंद्राला (PHC) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त PHC पुरस्कार रुपये २५,०००/- व प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

२) आदिवासी भाग : आदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व गावे १००% SAM-MAM मुक्त झाल्यास त्या प्राथमिक आरोग्य केंद्राला (PHC) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त PHC पुरस्कार रुपये २५,०००/- व प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

२.३) राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ICDS प्रकल्प पुरस्कार :-

१) ग्रामीण भाग : ग्रामिण भागातील एकत्मिक बाल विकास सेवा (ICDS) प्रकल्प कार्यक्षेत्रातील सर्व गावे १००% कुपोषणमुक्त झाल्यास त्या प्रकल्पाला राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ICDS प्रकल्प पुरस्कार रुपये ३,००,०००/- व प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

२) आदिवासी भाग : आदिवासी भागातील एकात्मिक बाल विकास सेवा (ICDS) प्रकल्प कार्यक्षेत्रातील सर्व गावे १००% SAM-MAM मुक्त झाल्यास त्या प्रकल्पाला राजमाता जिजाऊ कपोषणमुक्त ICDS प्रकल्प पुरस्कार रुपये ३,००,०००/- व प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

३. परस्कारासाठी गाव निवडणीचे निकष:

प्रत्येक कुपोषणमुक्त गाव्हास राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार देताना गावातील ० ते ६ वर्षे वयोगटातील कुपोषित बालकांची संख्या शून्यावर आणणे म्हणजेच ० ते ६ वर्षे वयोगटातील सर्व बालके साधारण श्रेणीत असणे हा एकमेव निकष राहणार आहे.

तथापि, पुढे तालुकास्तरीय, जिल्हास्तरीय, विभागस्तरीय व राज्यस्तरीय सर्वोत्कृष्ट ३ गावांना परस्कार देताना पढीलप्रमाणे निकष असतील.

अ) तालुक्यातील सर्वोत्कृष्ट ३ गावांना पुरस्कार : तालुक्यातील सर्व कुपोषणमुक्त गावांमधून ज्या गावांनी किमान २५ बालकांमध्ये सुधारणा करून त्यांना साधारण श्रेणीत आणले अशी गावे या स्पर्धेत पात्र होतील. यापैकी सर्वात जास्त बालकांना साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या पहिल्या तीन गावांना पुरस्कार मिळतील.

ब) जिल्ह्यातील सर्वोत्कृष्ट ३ गावांना पुरस्कार : जिल्ह्यातील प्रत्येक तालुक्यातील पहिल्या ३ गावांपैकी ज्या गावांनी किमान ५० बालकांमध्ये साधारण करून त्यांना साधारण श्रेणीत आणले अशी गावे या

/ जिल्ह्याची तपासणी करील. शासनाने घालून दिलेल्या वेळापत्रकाप्रमाणे तपासणी कार्यक्रम तयार करताना विभागीय आयुक्तांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील तालुका / जिल्हा मूल्यमापन समित्यांना जास्त दूरचा प्रवास करावा लागणार नाही याची काळजी घ्यावी. यासाठी नजिकच्या तालुका / जिल्ह्यांना विचार करता येईल. यामुळे खर्च व वेळेचा अपव्यय कमी करता येईल. विभागीय व राज्य स्तरीय मूल्यमापनाचे / तपासणी कार्यक्रमाचे नियोजन राज्य शासन स्तरावरून करण्यात येईल.

या पुरस्कारासाठी गाव निवडीची कार्यपद्धती व कालावधी पुढील प्रमाणे आहे.

१) पहिली फेरी : तालुका स्तरीय समितीचा तपासणी कार्यक्रम-दि. ०५ ते १५ मे, २०१२ :

कार्यपद्धती: परिशिष्ट-१ मधील तालुका स्तरीय समिती संबंधीत विभागीय आयुक्तांनी नेमून दिलेल्या तालुक्यातील सर्व १००% कुपोषणमुक्त झालेल्या गावांपैकी किमान २५ बालकांमध्ये सुधारणा करून त्यांना साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या गावांमधून पहिल्या ३ गावांची तालुकास्तरीय पुरस्कारासाठी निवड करील. त्यासाठी सदर समिती तालुक्यामधील सर्वात जास्त मुले साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या पहिल्या ३ गावांना भेटी देवून तपासणी करील.

समितीच्या सदस्य सचिवाने या निवडी बाबतचा अहवाल समितीतील सर्व सदस्यांच्या सहा घेवून संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी व विभागीय उपायुक्त यांना बंद पाकीटात पाठवावयाचा आहे. समितीचा निर्णय अंतिम राहील.

ब) दुसरी फेरी: जिल्हा स्तरीय समितीचा तपासणी कार्यक्रम-दि. १ जून ते १५ जून, २०१२:

कार्यपद्धती : परिशिष्ट-१ मधील जिल्हा स्तरीय समिती संबंधित विभागीय आयुक्तांनी नेमून दिलेल्या जिल्ह्यातील प्रत्येक तालुक्यातील पहिल्या ३ गावांपैकी किमान ५० बालके साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या गावांमधून पहिल्या ३ गावांची जिल्हास्तरीय पुरस्कारासाठी निवड करील. त्यासाठी सदर समिती जिल्ह्यातील सर्वात जास्त मुले साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या पहिल्या ३ गावांना भेटी देवून तपासणी करील.

समितीच्या सदस्य सचिवाने या निवडी बाबतचा अहवाल समितीतील सर्व सदस्यांच्या सहा घेऊन संबंधित विभागीय आयुक्त व प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना पाठवावयाचा आहे. समितीचा निर्णय अंतिम राहील.

क) तिसरी फेरी: विभागस्तरीय समितीचा तपासणी कार्यक्रम-दि. १ जुलै ते १५ जुलै, २०१२:

कार्यपद्धती : परिशिष्ट-१ मधील विभागस्तरीय समिती शासनाने नेमून दिलेल्या विभागाच्या प्रत्येक जिल्ह्यातील पहिल्या ३ गावांपैकी किमान ७५ बालके साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या गावांमधून पहिल्या ३ गावांची विभागस्तरीय पुरस्कारासाठी निवड करील. यासाठी सदर समिती विभागातील सर्वात जास्त बालके साधारण श्रेणीत आणणाऱ्या पहिल्या ३ गावांना भेटी देवून तपासणी करील.

कर्मचारी, अंगणवाडी पर्यवेक्षिका, वैद्यकीय अधिकारी, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, तालुका आरोग्य अधिकारी, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण) व जिल्हा आरोग्य अधिकारी, इ. चा गौरव करण्यात येईल.

७. बक्षिस / पुरस्कार रकमेचा विनियोग :

कुपोषणमुक्त गावास मिळालेल्या पुरस्कार रकमेचा विनियोग संबंधित ग्रामपंचायतीच्या सरपंच यांनी अंगणवाडी संविकेंचे मत विचारात घेवून त्या गावातील ० ते ६ वर्षे वयोगटातील बालकांच्या आरोग्य व पोषण यासाठी पुढील तीन महिन्यात खर्च करावा. विहित कालावधीमध्ये खर्च न केल्यास संबंधित तालुक्याच्या गट विकास अधिकारी यांनी सदर निधी त्याच गावच्या ० ते ६ वर्षे वयोगटातील बालकांच्या आरोग्य व पोषण यासाठी त्याच आर्थिक वर्षात खर्च होईल असे बघावे.

रुपयें १.०० लाखावरील बक्षीसे प्राप्त करणाऱ्या गावांना बक्षीस रकमेच्या विनियोगाबाबत स्वतंत्र आदेशान्वये येईल.

८. निधीची उपलब्धता : राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कारासाठी परिशिष्ट -२ प्रमाणे एकूण रु. १०,०२,९५,०००/- इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. यापैकी रूपये ५,६०,१५,०००/- इतका निधी सन २०१२-१३ या आर्थिक वर्षात महिला बाल विकास विभागाच्या लेखाशिर्ष : मागणी क्र. एक्स-१, २२३५- सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, ०२-सामाजिककल्याण, ००१-संचालन व प्रशासन, (०१)(०५) - जनजागृती, प्रसिध्दी, प्रशिक्षण आणि मूल्यमापन (२२३५ ए ९०१), २६ जाहिरात व प्रसिध्दी अंतर्गत मंजूर तरतुदीतून भागविण्यात यावा आणि आदिवासी क्षेत्रातील पुरस्कार देण्यासाठी रूपये ४,४२,८०,०००/- इतका निधी आदिवासी उपायोजनेअंतर्गत मागणी क्र .टी-५, मुख्य लेखाशिर्ष २२३६-पोषण आहार - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, ०२, पोषण अन्न व पेय यांचे वितरण, ७९६-जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०१) (०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम १२३ व २६१ अन्वये जिल्हा परिषदांना अनुदान [२२३६०२९७], ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षातून सन २०१२-१३ या आर्थिक वर्षात मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

९. आहरण व संवितरण अधिकारी :

याकरिता आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण, संवितरण व नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून त्यांनी परिशिष्ट - २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे रक्कम उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (वा.क.), जिल्हा परिषद यांचेकडे उपलब्ध करून द्यावी व त्याचा हिशोब सादर करण्याची जबाबदारी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बा.क.), जिल्हा परिषद त्यांच्यावर राहिल. या सर्व झालेल्या खर्चाचा हिशोब त्यांनी आयुक्त महिला बाल विकास, पुणे यांना सादर करावा.

सदरचा शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

- आयुक्त, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- संचालक, सार्वजनिक आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
- सर्व विभागीय आयुक्त.
- सर्व जिल्हाधिकारी.
- मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व.
- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण) जिल्हा परिषद, सर्व.
- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व.
- प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास यांचे स्वीय सहाय्यक.
- युनिसेफ, मुंबई. (पत्राव्दारे).
- सर्व कार्यासने, महिला व बाल विकास विभाग.
- निवड नस्ती कार्यासन - ५.

राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार

परिशिष्ट - १

अभियान मूल्यमापन समित्या

अ) राज्यस्तरीय अभियान मूल्यमापन समिती:

१. अतिरिक्त मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य	-	अध्यक्ष
२. प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास	-	सदस्य
३. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग	-	सदस्य
४. सचिव, ग्राम विकास	-	सदस्य
५. महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण मिशन	-	सदस्य सचिव
६. आयुक्त, महिला व बाल विकास	-	सदस्य
७. मिशन संचालक, राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन व आयुक्त कुटुंब कल्याण.	-	सदस्य
८. स्वयंसेवी संस्था प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य
९. मिडिया प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य

ब) विभागस्तरीय अभियान मूल्यमापन समिती:

१. विभागीय आयुक्त	-	अध्यक्ष
२. अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास	-	सदस्य
२. विभागीय उप संचालक, सार्वजनिक आरोग्य	-	सदस्य
३. उप आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना	-	सदस्य
४. उपआयुक्त (विकास)	-	सदस्य सचिव
५. स्वयंसेवी संस्था प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य
६. मिडिया प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य

क) जिल्हास्तरीय अभियान मूल्यमापन समिती:

१. मुख्य कार्यकारी अधिकारी	-	अध्यक्ष
२. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बा.वि.)	-	सदस्य सचिव
३. जिल्हा आरोग्य अधिकारी	-	सदस्य
४. स्वयंसेवी संस्था प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य
५. मिडीया प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य

ड) तालुकास्तरीय अभियान मूल्यमापन समिती:-

१. गट विकास अधिकारी	-	अध्यक्ष
२. बाल विकास प्रकल्प अधिकारी	-	सदस्य सचिव
३. तालुका आरोग्य अधिकारी	-	सदस्य
४. स्वयंसेवी संस्था प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य
५. मिडीया प्रतिनिधी (एक)	-	सदस्य

राज कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार
परिशिष्ट- २
पुरस्कार निधी

अ)	राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम पुरस्कार			
१)	a) कुपोषणमुक्त (MUW, SUW, MAM, SAM मुक्त) गावे			
अ. क्र.	i) आदिवासी क्षेत्र		रुपये एकक	एकूण रक्कम (रुपये लाखात)
१	१००% यशाची अपेक्षा असलेली गावे (१०%)	७०० गावे	२०,०००	१४०.००
२	७५% यशाची गावे (१०%)	७०० गावे	१५,०००	१०५.००
३	५०% यशाची गावे (१०%)	७०० गावे	१०,०००	७०.००
			एकूण	३१५.००
	ii) ग्रामीण क्षेत्र (आदिवासी क्षेत्र वगळून)			
	पहिल्या वर्षात १०० टक्के यशाची अपेक्षा असलेली गावे (१०%)	३८०० गावे	५,०००	१९०.००
			एकूण	१९०.००
	b) MAM - SAM मुक्त गावे. (आदिवासी क्षेत्र)			
	१००% यशाची गावे (१०%)	७०० गावे	५,०००	३५.००
			एकूण	३५.००
२)	तालुक्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी पुरस्कार (आदिवासी क्षेत्र)			
	प्रथम क्रमांक - प्रत्येक तालुक्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु.५०,०००/-	६५ गावे	५,००,०००	३२.५०
	द्वितीय क्रमांक - प्रत्येक तालुक्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु.३५,०००/-	६५ गावे	३५,०००	२२.७५
	तृतीय क्रमांक - प्रत्येक तालुक्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु.२५,०००/-	६५ गावे	२५,०००	१६.२५
			एकूण	७१.५०
	तालुक्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी पुरस्कार (ग्रामीण क्षेत्र)			
	प्रथम क्रमांक - प्रत्येक तालुक्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु.३०,०००/-	२८६ गावे	३०,०००	८५.८०
	द्वितीय क्रमांक - प्रत्येक तालुक्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु.२०,०००/-	२८६ गावे	२०,०००	५७.२०
	तृतीय क्रमांक - प्रत्येक तालुक्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु.१०,०००/-	२८६ गावे	१०,०००	२८.६०
			एकूण	१७१.६०

३)	जिल्ह्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी पुरस्कार				
	प्रथम क्रमांक - प्रत्येक जिल्ह्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. १,००,०००/-	३३ गावे	१,००,०००	३३.००	
	द्वितीय क्रमांक - प्रत्येक जिल्ह्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. ५०,०००/-	३३ गावे	५०,०००	१६.५०	
	तृतीय क्रमांक - प्रत्येक जिल्ह्यातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. २५,०००/-	३३ गावे	२५,०००	८.२५	
			एकूण	५७.७५	
४)	विभागीय स्तरावरील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी पुरस्कार				
	प्रथम क्रमांक - प्रत्येक विभागातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. ५,००,०००/-	६ गावे	५,००,०००	३०.००	
	द्वितीय क्रमांक - प्रत्येक विभागातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. ४,००,०००/-	६ गावे	४,००,०००	२४.००	
	तृतीय क्रमांक - प्रत्येक विभागातील एका सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. ३,००,०००/-	६ गावे	३,००,०००	१८.००	
			एकूण	७२.००	
५)	राज्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी पुरस्कार				
	प्रथम क्रमांक - राज्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. २५,००,०००/-	१ गाव	२५,००,०००	२५.००	
	द्वितीय क्रमांक - राज्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. १,५०,००,०००/-	१ गाव	१५,००,०००	१५.००	
	तृतीय क्रमांक - राज्यातील सर्वोत्कृष्ट गावासाठी रु. ७,५०,०००/-	१ गाव	७,५०,०००	७.५०	
			एकूण	४७.५०	
ब)	राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी (PHC) पुरस्कार				
१	ग्रामिण भाग - कुपोषणमुक्त प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी रु. २५,००००/-	२५ PHC	२५०००	६.३०	
२	आदिवासी भाग - SAM-MAM मुक्त प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी रु. २५,०००/-	२५ PHC	२५०००	६.३०	
			एकूण	१२.६०	
क)	राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त प्रकल्प पुरस्कार				
६	ग्रामिण भाग - कुपोषणमुक्त ICDS प्रकल्पासाठी रु. ३,००,०००/-	५ प्रकल्प	३,००,०००	१५.००	
	आदिवासी भाग - SAM-MAM मुक्त प्रकल्पासाठी रु. ३,००,०००/-	५ प्रकल्प	३,००,०००	१५.००	
			एकूण	३०.००	
	एकूण आदिवासी व ग्रामीण क्षेत्रासाठी पुरस्काराची रक्कम			१००२.९५	

